

ner): Jeg maa dog gjøre et Par Bemærkninger til de Udtalelser, vi hørte fra det ærede Medlem, der nu satte sig (Bojzen). Det ærede Medlem troede sig forpligtet til at imødegaa forskjellige Paastande, som jeg havde fremfat, fordi de vare for dristige. Det er imidlertid denne Gang Tilfældet, hvad der oftere har været Tilfældet med det ærede Medlem lige overfor mig, at det ærede Medlem har misforstaaet mig. Jeg har nemlig ikke sagt, at Artilleriets Udvikling har naaet sin Grændse, jeg har tværtimod sagt det Modfatte; men jeg tilspøiede, at en Grændse maatte der dog naturligtvis en Gang være for Artilleriets Udvikling. Naar jeg har udtalt dette, tror jeg ogsaa dermed at have imødegaaet de Bemærkninger, som det ærede Medlem fremkom med. Det ærede Medlem har ogsaa misforstaaet mine Udtalelser med Hensyn til den Sikkring, som forstærkede Forter om Kjøbenhavn kunde yde mod et Bombardement. Jeg har virkelig ikke den Anskuelse, at, naar man forstærker de nuværende Søforter, vil man faae en absolut Sikkring mod et Bombardement, og dette har jeg heller ikke sagt. Jeg erkjender, at dermed er der paa langt nær ikke naaet, hvad der er ønskeligt for at sikre Kjøbenhavn mod Bombardement fra Søviden; thi vil man naae en fuldstændig Sikkerhed, maa man gaa videre i den Retning, som Lovforslaget om Forsanstaltninger til Forsvarsvæsenets Fremme giver Anvisning paa. Nei, hvad jeg udtalte, var, at naar man forstærkede Søforterne, der have saa god en Artilleribestykning, som Tilfældet er, og bevilgede Fordringerne paa yderligere Artillerianstaltninger til Forterne, saa vilde man opnaa, at et Angreb mod Kjøbenhavn blev hørt om en vis Betænhomhed. Naar en Stormagt vil sende sine største Pantserflibe hertil, vil a tout prix pålægge Kjøbenhavn eller Danmark, ja saa vilde det Forsvar, der kunde ydes af Søforterne, kun være meget kortvarigt og lidet fyldestgjørende; men ved forstærkede og vel bestykkede Søforter opnaar man Beskyttelse mod et lettere Angreb, som netop er det, vi nærmest ere udsatte for, og som er det farligste for os af alle. Jeg skal ikke gaa ind paa en Diskussion om de nuværende Forters Værdi, sammenlignet med flydende Forter; men det ærede Medlem styrkede ved sine Udtalelser, hvad jeg før nævnte, da jeg havde Ordet, at de flydende Forter i Tidens Løb egentlig vare gaaede over fra at være Kanonforter til at blive Minestationer. Dette anerkjendte det ærede Medlem ogsaa, men han tilspøiede, at netop deri laa en Beskyttelse for Kjøbenhavn mod et Bombardement, idet man altid kunde flytte Sikkringen længere ud. Deri giver jeg det ærede Medlem Ret, men han overser den forholdsvis lange Tid, det medtager at bringe disse Minestationer hen paa de Steder, hvor de skulle være, og da det netop er det hurtige og pludselige Angreb, vi ere udsatte for, saa give de

Forter, der ligge fast og ere besatte og bestykkede i Fredstid, en større Sikkerhed.

Bojzen: Den sidste Bemærkning fra min Side har den ærede Minister ikke ganske rigtig opfattet, idet den ikke gik ud paa, hvorvidt man kunde sikre Kjøbenhavn i videre Omfang mod Bombardement fra Søviden. Min Bemærkning dreiede sig kun om, hvorvidt man var i Stand til at sikre selve Forterne mere eller mindre, og gik ud paa en Sammenligning mellem flydende og faste Forter, hvilke sidste efter Ministerens Mening skulde kunne modtage saa svært Pantser, det skulde være. Dertil svarede jeg, at man kunde faae samme Sikkring derved, at de flydende Forter bleve bragte længere tilbage fra Minelinjerne. Men forøvrigt tror jeg ikke, at jeg har misforstaaet den ærede Minister i hans Udtalelser. Den høitærede Ministers Ord falbt vistnok nøiagtig saaledes, som jeg angav — jeg skrev dem op, som de lode — men naar den ærede Minister nu selv har modificeret denne Udtalelse, kan jeg naturligvis ikke Andet end være tilfreds dermed. Jeg vilde ogsaa finde det paafaldende, om den ærede Krigsminister var i Stand til at nære den Tillid til de Forsvarsforanstaltninger, Talen her dreier sig om, som Rhinogget utvilsomt gjennem hans første Udtalelser sit Indtryk af.

J. A. Hansen: Det, der var Gjenstand for de sidste Forhandlinger mellem den høitærede Minister og det ærede Medlem, der nu satte sig, var ikke det, der foranledigede mig til at bede om Ordet; jeg skal derom kun sige, at det var mig paafaldende, at den høitagtede Minister, da han tidligere havde Ordet, lagde en langt større Vægt paa de nuværende Søforter og tillagde dem en langt større Betydning for Forsvaret af Kjøbenhavn, end der blev tillagt dem i forrige Samling, da der var Tale om et nyt Fort. Det forekommer mig, at den Gang tillagdes der de gamle Forter ingen Betydning eller næsten ingen Betydning, medens der nu af Ministeren tillegges dem en meget stor Betydning. — Det, jeg bad om Ordet for, var for at faae en nærmere Forklaring af nogle Udtalelser, der kom fra den høitagtede Confeilspræsident. Jeg beklager, at hans Selbredsstilland er saaledes, at han ikke har kunnet overvære Slutningen af nærværende Møde; men uagtet Ministeren ikke er tilstede, kan jeg dog ikke undlade at komme nærmere ind paa, hvorledes noget af det, Confeilspræsidenten sagde i sit sidste Foredrag, egentlig maa forstaaes. Det forekommer mig, at den høitagtede Confeilspræsident ofte har det Uheld, at han er nødt til senere at give Forklaring over adskillige af sine tidligere Udtalelser, Forklaringer, der gaa i modfat Retning af det, man maatte antage for hans Mening, da han fremsatte sine Udtalelser. Saaledes gik det ogsaa her med det,